

Studies in Romeinen

Het geloof van Abraham

Deel 3

Hans van de Lagemaat

Inleiding

In de eerste drie hoofdstukken van Romeinen is het grote doel van Paulus om aan te tonen dat alle mensen onder de zonde zijn en dat niemand rechtvaardig is voor God. Daarin is geen onderscheid tussen Jood en heiden.

Na de opstand in Babel en de daaropvolgende spraakverwarring werden de volken over de aardbodem verspreid. In Abram zet God zijn nieuwe stap in Zijn heilsplan met de wereld. Hij verkiest hem om uit hem een volk te bouwen. Dat volk werd Israël. Aan Israël werd door Mozes de wet gegeven. Daarmee kwam Israël 'onder de wet' en daarmee verkeerden de Israëlieten in een bevoorrechte positie ten opzichte van de andere volkeren. Aan hen werden de woorden van God toevertrouwd. Het betekende niet dat zij niet meer onder de zonde waren. De wet werd hun juist gegeven om die zonde aan te wijzen. De wet was echter geen middel om door het doen van de werken behouden te worden. De wet wees de zonde aan en wees vooruit naar de komende Verlosser.

Deze bevoorrechte positie leidde onder veel Joden tot verkeerde conclusies. Dat blijkt wel uit een tweegesprek dat de Heere met hen had. De Heere Jezus gooit met de volgende woorden de knuppel in het hoenderhok.

'Jezus dan zei tegen de Joden die in Hem geloofden: Als u in Mijn woord blijft, bent u werkelijk Mijn discipelen, en u zult de waarheid kennen, en de waarheid zal u vrijmaken.' (Joh. 8:31, 32).

Deze uitspraak kon op een hoop onbegrip rekenen bij de Joden.

'Zij antwoordden Hem: Wij zijn Abrahams nageslacht en zijn nooit slaaf van iemand geweest; hoe kunt U dan zeggen: U zult vrij worden?' (Joh. 8:33).

Ik zal nu niet verder op dit gesprek ingaan, maar het blijkt uit alles dat deze Joden bezig waren voor zichzelf een gerechtigheid op te bouwen. Zij waren Abrahams kinderen en daarmee klaar. De Heere Jezus wees hun er toen op dat Abraham wel Zijn dag gezien had en zich daarin verblijd had. Dat kon Hij van deze vermeende kinderen van Abraham toch niet zeggen.

'Abraham, uw vader, verheugde zich er sterk op dat hij Mijn dag zou zien, en hij heeft die gezien en heeft zich verblijd.' (Joh. 8:56).

Toen Hij vervolgens een voor hen onbegrijpelijke uitspraak deed, waarmee Hij Zichzelf aan God gelijk maakte, werd het deze kinderen van Abraham te veel en wilden zij Hem stenigen.

'De Joden dan zeiden tegen Hem: U bent nog geen vijftig jaar en hebt U Abraham gezien? Jezus zei tegen hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Vóór Abraham geboren was, ben Ik. Zij namen dan stenen op om ze op Hem te werpen. Maar Jezus verborg Zich en ging de tempel uit; Hij ging midden tussen hen door en zo ging Hij weg.' (Joh. 8:57-59).

Abraham had niet letterlijk Zijn dag gezien. Hij had hem gezien met ogen van het geloof. Dat geloof van Abraham wordt in de brief aan de Romeinen door Paulus tot een voorbeeld gesteld van de rechtvaardiging van het geloof. De woorden uit Genesis 15:6 spelen daarin een cruciale rol.

'En hij geloofde in de HEERE, en Die rekende hem dat tot gerechtigheid.' (Gen. 15:6).

In dit boekje staan deze woorden centraal en ook de les die er voor ons in ligt, maar eerst gaan we na wat hieraan voorafging.

De roeping van Abram

Toen Abram in Ur woonde, waarschijnlijk niet ver van de plaats waar de toren van Babel gestaan had, kreeg hij een gezicht waarin God hem vertelde zijn land en familie te verlaten en naar een land te gaan dat Hij hem zou laten zien.

'De HEERE nu zei tegen Abram: Gaat u uit uw land, uit uw familiekring en uit het huis van uw vader, naar het land dat Ik u wijzen zal. Ik zal u tot een groot volk maken, u zegenen en uw naam groot maken; en u zult tot een zegen zijn. Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.' (Gen. 12:1-3).

Het zal moeilijk genoeg zijn geweest voor Abram om aan deze opdracht te voldoen. Ur was zijn thuis en daar was hij wellicht een rijk en gezien man. Dat moest hij achter zich laten. Ook zijn familiekring moest hij verlaten en op reis gaan naar een land dat God hem wijzen zou; totaal het onbekende tegemoet. Moeilijk genoeg; maar het moeilijkst voor Abram is misschien wel geweest de belofte die ermee gepaard ging.

'Ik zal u tot een groot volk maken' (Gen. 12:2).

Abrams worsteling

'Ik zal u tot een groot volk maken.' Wat zal Abraham met deze woorden geworsteld hebben. Zwijgend en peinzend zal hij op reis op zijn kameel hebben gezeten en 's nachts voor zijn tent als hij aan die woorden dacht. Aanvankelijk misschien wel met hoop en blijdschap, maar gaandeweg somberder en misschien wel met boosheid.

Waarom waren deze woorden zo moeilijk voor Abram? Waarom moet hij hier wel vaak over hebben lopen piekeren? Het antwoord zit hem in wat er geschreven staat van zijn vrouw Sarai. Het eerste wat we van haar lezen is dat zij onvruchtbaar was.

‘Sarai nu was onvruchtbaar; zij had geen kind.’ (Gen. 11:30).

Sarai had geen kinderen en ze zou ze niet kunnen krijgen ook. Ze was onvruchtbaar. Zet dit eens naast de belofte die God Abram had gegeven: ‘Ik zal u tot een groot volk maken.’ Dit is toch onmogelijk?

Hoe weet ik dat Abram hiermee geworsteld heeft? Hoe weet ik dat hij niet verheven was boven ieder menselijk gevoel en emotie? Waarom denk ik dat Abram echt niet gelaten en rustig de belofte heeft afgewacht, zonder frustratie, zonder woede en zonder verdriet?

Dat blijkt als God hem opnieuw verschijnt in een visioen. Dat is vele jaren nadat hij uit Ur was vertrokken en inmiddels in het door God aan hem beloofde land was aangekomen. Hij was dan wel in dat land dat God hem wijzen zou, maar van een ‘groot volk’ is nog helemaal niets te zien. Niets! Zelfs niet het kleinste beginnetje ervan. Dat dat Abram bezighield zien we in zijn reactie op de woorden die God tot hem spreekt in dat visioen.

‘Na deze dingen kwam het woord van de HEERE tot Abram in een visioen: Wees niet bevreesd, Abram, Ik ben voor u een schild, uw loon zeer groot.’ (Gen. 15:1).

Dat zijn toch mooie woorden als God zo tot je spreekt. Wat een steun en wat een bemoediging als Hij zo in je leven verschijnt door Zijn Woord. Toch?

Ja, maar voor Abram lag het anders. Hij ging in discussie met de Allerhoogste!

‘Toen zei Abram: Heere HEERE, wat zult U mij dan geven, aangezien ik kinderloos heenga en de bezitter van mijn huis deze Eliëzer uit Damascus zal zijn?’ (Gen. 15:2).

Zie je wat hij hier zegt? Zal ik het eens met mijn eigen woorden weergeven? ‘Waarom zegt U dat U mijn Loon zeer groot bent? Wat geeft U mij dan? Een groot volk? Welnee, niets daarvan. Ik ben

kinderloos en kinderloos zal ik sterven. U heeft wel gezegd dat U mij tot een groot volk zal maken, maar intussen komt er niets van terecht. Deze Eliëzer, die man uit Damascus, mijn dienstknecht, die zal alles overnemen als ik zal zijn gestorven.'

Zo zei Abram het niet letterlijk, maar dat was wel de strekking van zijn protest. Kijk ook maar in het volgende vers:

'Verder zei Abram: Zie, mij hebt U geen nageslacht gegeven, en zie, iemand die in mijn huis geboren is, zal mijn erfgenaam zijn.'
(Gen. 15:3).

'Mij' staat ook in het Hebreeuws voorop. Dat betekent dat Abram deze woorden met klem spreekt. 'Mij, mij heeft U geen nageslacht, geen zaad, gegeven. Anderen wel, maar mij niet, ondanks Uw beloften. Niet mijn eigen zoon, maar mijn dienstknecht zal alles erven.'

We hoeven weinig moeite te doen om Abram hier met zijn vuisten vol wanhoop naar de hemel te zien staan. Hij had er al die jaren niets van begrepen. God had hem met een grote belofte naar Kanaän gebracht, maar er was helemaal niets dat er op wees dat die belofte ooit vervuld zou worden.

Wonderlijk genoeg zien we niet dat God Zich vol afschuw van Abram afwendt, maar dat Hij juist, een en al geduld, Zijn belofte aan de gekwelde man hernieuwt.

'Maar zie, het woord van de HEERE kwam tot hem: Deze man zal uw erfgenaam niet zijn, maar iemand die uit uw eigen lichaam voortkomt, die zal uw erfgenaam zijn. Toen leidde Hij hem naar buiten en zei: Kijk toch naar de hemel en tel de sterren, als u ze kunt tellen. En Hij zei tegen hem: Zo talrijk zal uw nageslacht zijn.'
(Gen. 15:4, 5).

Dit was niet alleen een geweldige hernieuwing van de belofte. Het werd Abram ook nog eens op een machtige manier visueel voorgesteld. Abram mocht de sterren gaan tellen. Zo talrijk zou zijn nageslacht zijn.

Hier past wel een kleine opmerking bij. In ons land is er een zodanige lichtvervuiling dat wij nergens, ook niet in de donkerste gebieden, een zo mooie sterrenhemel kunnen zien als die Abram had gezien. Wat wij aan sterren kunnen zien is maar een fractie van wat hij had gezien. Iemand die in woestijnen of berggebieden is geweest met geen stad in de wijde omtrek, weet nu waar ik het over heb. Abram kon de sterren helemaal niet tellen. Het waren er zo ontzettend veel. Het moet hem geduizeld hebben, toen hij daaraan dacht, toen God dit tot hem sprak. Hij en zijn vrouw waren zonder kinderen. Er was geen enkel teken, dat daar ook maar iets zou veranderen. Hou dit vast voor het vervolg van deze studie. Abram kon op geen enkele manier zien dat hij vader van een nageslacht zou worden. Dat was onmogelijk. God spreekt daarentegen van een talrijk nageslacht tegen Abram. Dat waren twee tegengestelde verwachtingen: Gods verwachting en Abrams verwachting. Wie zou er gelijk krijgen? 'Zo talrijk zal uw nageslacht zijn.'

Dan komt dat wonderlijke vers. Gods belofte werd Abrams hoop!

'En hij geloofde in de HEERE, en Die rekende hem dat tot gerechtigheid.' (Gen. 15:6).

Abram geloofde God. Hij zou het onmogelijke gaan doen. Abram rustte in dat vertrouwen. In zichzelf al heerlijk genoeg. Toch staat er nog iets bij. God rekende hem dat aan tot gerechtigheid. Abram werd hier gerechtvaardigd. Abram werd een rechtvaardige, hier en op dat moment.

Wat heeft dit nu allemaal met Romeinen te maken? Alles! Dit is het fundament van het onderwijs van de apostel Paulus. Als we hier iets

missen, dan missen we alles in het Christelijk geloof. Nee, ik overdrijf het niet. Als we dit missen, dan gaat het hele onderwijs van Paulus in de brief aan de Romeinen totaal aan ons voorbij. Dus houd de volgende punten vast; hier kom ik later op terug.

1. Abram worstelde met de belofte van God aangaande het krijgen van kinderen. Hoe zou hij ooit tot een groot volk worden?
2. God komt hem tegemoet in een visioen en belooft hem 'een loon zeer groot' te worden.
3. God toont hem de sterrenhemel en zet zijn belofte kracht bij.
4. Abram vertrouwde volledig op God, dat Hij dit woord waar zou maken.
5. Dit vertrouwen werd hem tot gerechtigheid gerekend.

Feitelijk is dit voldoende om nu verder te gaan met het onderwijs van de brief aan de Romeinen. Deze punten zijn genoeg om Paulus' betoog, vooral in Romeinen 4, te begrijpen. Het is maar weinig, maar ontzettend belangrijk.

Om het verhaal iets vollediger te maken en ook iets buiten de brief aan de Romeinen te kunnen treden, ga ik toch nog verder met het geloof van Abram in Genesis. Het vervolg is heel erg belangrijk voor het begrijpen van vooral de brief aan de Galaten. Deze brief is een treffend voorbeeld van hoe het geloof schipbreuk kan lijden. In Romeinen doet Paulus de leer uiteen. In Galaten corrigeert hij, overigens op een heel heftige manier, wat er bij hen fout ging ten opzichte van Romeinen.

Abrams geloof in werking

Nu was het allemaal goed. Abram geloofde God. Het werd hem tot gerechtigheid gerekend. God zag hem als een rechtvaardige. Abram

had de enorm rijke belofte gekregen. Nu kon hij wachten op God. Toch?

Dat is waar. Toch is het helemaal niet waar in Abrams leven. Het ging een tijdje goed, zeker, maar uiteindelijk maakte hij er weer een puinhoop van. De rechtvaardige Abram leed schipbreuk aangaande zijn geloof! De vader aller gelovigen liet God voor Wie hij was en hij ging zijn eigen gang. Dat zijn harde woorden! Kan ik die zomaar spreken? Ja, dat zijn zeker harde woorden en ja, die kan ik spreken, want ik zeg niets anders dan wat de Bijbel zegt. Dat wil ik je uit het vervolg laten zien.

God had geen haast met de uitvoering van Zijn belofte. Dat heeft Hij nooit. Hij doet alles op Zijn tijd. Hij hoeft zich niet voor te laten rekenen door mensen. Dat kan mensen wel eens irriteren. Ook gelovige mensen kunnen daar de grootste moeite mee hebben. In elk geval viel het Abram en Sarai ook niet makkelijk.

God had hun toch op zijn minst één kindje beloofd; maar dat kindje kwam maar niet. Weet je wat er dan weer gebeurt? De twijfel sluipt naar binnen. Zouden we ergens iets van Zijn beloften gemist hebben? Zouden we God niet goed begrepen hebben? Dat soort vragen moet je de kop indrukken. Anders gebeurt er hetzelfde als wat Abram en Sarai deden. Je gaat redeneren. Je gaat je eigen godsdienst invoeren. Religie gaat een rol spelen. Zodra dat gebeurt is er voor God en Zijn beloftes geen plaats meer. Dat gebeurde er met Abram en Sarai: tot hun grote schade.

'Maar Sarai, de vrouw van Abram, had hem geen kinderen geschonken. Nu had zij een Egyptische slavin, van wie de naam Hagar was. Daarom zei Sarai tegen Abram: Zie toch, de HEERE heeft mijn baarmoeder gesloten, zodat ik geen kinderen kan krijgen. Kom toch bij mijn slavin; misschien zal ik uit haar nageslacht krijgen. En Abram luisterde naar de stem van Sarai.'
(Gen. 16:1, 2).

Er kwamen helemaal geen kinderen. Zou God het vergeten zijn? Of zou hij iets anders bedoeld hebben? Dit duurde toch wel al te lang. Sarai begint met redeneren. 'Kijk nou toch, Abram; je ziet het toch? Ik kan geen kinderen krijgen. Het is zinloos om daarop te gaan zitten wachten.' Daar ging het inderdaad fout: 'Zie toch'. Je moet niet proberen te kijken, zeker als er nog helemaal niets te zien valt. Je moet luisteren. Niet naar de stem van je vrouw, zoals Abram, of naar de stem van welk mens dan ook. Je moet luisteren naar de stem van God, Gods Woord.

Nou, er werd een kindje geboren. Niet uit Sarai, maar uit haar slavin, Hagar. Ismaël was zijn naam. Dat kind leverde Abram en zijn vrouw en hun nageslacht uiteindelijk maar een hoop ellende op. Het was ook niet een kind door de belofte, maar een van de slavin (Gal. 4:23). In de brief aan de Galaten wordt hij vergeleken met de wet. Heel kort gezegd: Abram was gerechtvaardigd door het geloof (Gen. 15:6), maar hij wilde rechtvaardig proberen te leven door zijn eigen werken. Dat was de grote fout. Dat was niet alleen zijn fout. Dat was ook de enorme fout van de Galaten. Zij waren gerechtvaardigd uit het geloof, maar zij wilden door de werken der wet rechtvaardig leven voor God. Dat is dwaasheid! Dat niet alleen, het is ook een ontkenning van de almacht van God en Zijn werk; het is een ernstige zonde. Het was een dwaasheid van Abram. Het was een dwaasheid van de Galaten. Het is een dwaasheid van menig Christen.

De geboorte van Izak

In feite is de geboorte van Ismaël een soort intermezzo. Het past in de doorlopende geschiedenis niet thuis. Abram had moeten wachten op de belofte en dat deed hij niet. Hij meende zelf Gods Woord te moeten vervullen. Hij wilde zelf Zijn Woord waar maken. Dat was zonde en een ernstige ook.

Ondanks dat komt God natuurlijk Zijn belofte na. Mensenwoorden en -daden zijn niet zo veel waard. Wat God spreekt zal gebeuren. Zo lezen we ook in Genesis 21.

'De HEERE nu zag om naar Sara zoals Hij gezegd had; de HEERE deed bij Sara zoals Hij gesproken had.' (Gen. 21:1).

God deed zoals Hij gesproken had. Hoe onwaarschijnlijk het ook leek. Er is een haast ziekelijke neiging van de mens om dat wat God gesproken heeft anders uit te leggen dan wat Hij bedoeld heeft. De tekst kan niet zo eenvoudig zijn, of de mens weet er wel een draai aan te geven. Natuurlijk spreekt God van onwaarschijnlijke dingen. God Die Mens wordt. Geboren uit een maagd. Diezelfde Middelaar Jezus Christus, Die Zich laat kruisigen. Opstanding uit de doden. De wederkomst van Hem Die is opgestaan. Het Koninkrijk wederom opgericht aan Israël. Voor ons mensenverstand zijn dat onmogelijke dingen. Onwaarschijnlijk dat ze ooit gebeurd zijn of zullen gebeuren. Maar God heeft gesproken en God doet zoals Hij gesproken heeft. Het is niet aan ons om daarover te redeneren. We moeten al helemaal niet proberen om Gods Woord op onze eigen manier uit te leggen en te vervullen. Het is aan ons om te luisteren, te geloven en ons te verblijden in een God Die zulke dingen spreekt en doet. Natuurlijk zijn ze voor ons onmogelijk en onwaarschijnlijk en onverklaarbaar. Daarom is Hij God en zijn wij mens.

God zag naar Sara¹ om en deed bij haar zoals Hij gesproken had. Wat had Hij dan gesproken? Een jaar eerder was de Heere aan Abraham¹ verschenen bij de eiken van Mamre (Gen. 18:1) en in het gesprek wat dan voor de tent plaatsvindt doet Hij de belofte dat Sara een kind zal krijgen.

'En Hij zei: Ik zal over een jaar zeker bij u terugkomen; en zie, dan zal Sara, uw vrouw, een zoon hebben!' (Gen. 18:10).

Dat had God gesproken. Het werd door Sara met ongeloof ontvangen, maar dat deed aan Gods belofte niets af. Dat is weer zo'n wonderlijke les uit de Schrift. God werkt gewoon door ondanks ons. Als wij Hem

---

¹ Inmiddels hadden Abram en Sarai een naamsverandering ondergaan. Ze heetten vanaf toen Abraham en Sara. Vanaf nu zal ik dan ook deze namen voor ze gebruiken.

niet geloven dan is dat alleen maar tot schade aan onze eigen ziel. Kleine schade of grote schade, maar schade blijft het. God is op geen enkele manier afhankelijk van onze trouw of van ons geloof. Hij volvoert Zijn plan.

‘Want wat is het geval? Als sommigen ontrouw zijn geweest, zal hun ontrouw de trouw van God toch niet tenietdoen?’ (Rom. 3:3).

Het gaat hier over Israël. Het is een retorische vraag. ‘Volstrekt niet’. Natuurlijk niet. Hoe verhard dat volk zich dan ten opzichte van zijn God en Koning ook opstelt. God blijft trouw en volvoert Zijn plan, dwars door de dood en alle onwaarschijnlijkheid heen.

‘Als wij ontrouw zijn, blijft Hij getrouw. Hij kan Zichzelf niet verloochenen.’ (2 Tim. 2:13).

Zo was het ook bij Abraham en Sara. God beloofde een zoon. Hij beloofde hun nageslacht. Abraham zou tot een groot volk worden en zo is het gebeurd, ook bij Abraham en Sara dwars door de dood heen, zoals we zullen zien en bespreken.

Abrahams beproeving

Vele jaren gaan er weer overheen en Izak is inmiddels groot geworden. Dan lezen we weer zoiets wonderlijks. God gaat Abraham beproeven.

‘En het gebeurde na deze dingen dat God Abraham op de proef stelde. Hij zei tegen hem: Abraham! Hij zei: Zie, hier ben ik.’ (Gen. 22:1).

Abraham op de proef gesteld. Waarom? Is dat nou nodig? Had die man al niet genoeg te verduren gehad? En wat voor een proef moest hij doorstaan! Lees maar verder.

‘Hij zei: Neem toch uw zoon, uw enige, die u liefhebt, Izaak, ga naar het land Moria, en offer hem daar als brandoffer op een van de bergen die Ik u noemen zal.’ (Gen. 22:2).

Hij moest zijn eigen zoon gaan doden! Hij moest hem tot een offer gaan brengen. Zijn enige zoon, zijn geliefde zoon. Nu was het kind van de belofte er eindelijk en nu verwacht God van Abraham dat hij hem eigenhandig om het leven gaat brengen. Denk je eens in! De vraag is hier meer dan gerechtvaardigd: waarom doet God dit? Dit is toch een onmogelijke opdracht?

De antwoorden op die vragen liggen in de hele geschiedenis die we in vogelvlucht hebben doorgenomen en zijn in de Schrift te vinden. Die antwoorden komen verderop aan de orde.

Abraham gehoorzaamde. Dat is ook wonderlijk om te lezen. Hij vraagt niet ‘waarom?’ Hij doet het gewoon. Hij gaat naar Moria en op die berg heeft hij de vaste intentie om zijn zoon te offeren. Juist voordat hij het mes wilde steken in het vlees van zijn geliefde zoon grijpt God Zelf in en zegt Hij:

‘Steek uw hand niet uit naar de jongen en doe hem niets, want nu weet Ik dat u godvrezend bent en uw zoon, uw enige, Mij niet onthouden hebt.’ (Gen. 22:12).

Samen gaan ze daarna de berg weer af en God hernieuwt met een eed Zijn belofte aan Abraham.

‘Ik zweer bij Mijzelf, spreekt de HEERE: Omdat u dit gedaan hebt en Mij uw zoon, uw enige, niet onthouden hebt, zal Ik u zeker rijk zegenen en uw nageslacht zeer talrijk maken, als de sterren aan de hemel en als het zand dat aan de oever van de zee is. Uw nageslacht zal de poort van zijn vijanden in bezit hebben. En in uw Nageslacht zullen alle volken van de aarde gezegend worden, omdat u Mijn stem gehoorzaam geweest bent.’ (Gen. 22:16-18).

Ik heb de belangrijkste dingen om te weten kort aangestipt. Voordat we nu met het onderwijs van Romeinen verder gaan, zet ik al het voorgaande nog een keer op een rijtje.

Samenvattend tot nu toe

1. Abram worstelde met de belofte van God aangaande het krijgen van kinderen. Hoe zou hij ooit tot een groot volk worden?
2. God komt hem tegemoet in een visioen en belooft hem 'een loon zeer groot' te worden.
3. God toont hem de sterrenhemel en zet zijn belofte kracht bij.
4. Abram vertrouwde volledig op God, dat Hij dit woord waar zou maken.
5. Dit vertrouwen werd hem tot gerechtigheid gerekend.
6. Hoewel Abram gerechtvaardigd was bleek zijn geloof in het vervolg niet zo heel erg uit zijn werken. Sarai en hij namen het heft in eigen hand om Gods belofte te vervullen.
7. Abram verwekt een kindje bij de slavin van Sarai, om zo Gods belofte waar te maken.
8. Ismaël wordt geboren, maar dit blijkt niet het kind van de belofte te zijn.
9. God kondigt een jaar van tevoren de geboorte van een kindje van Abraham en Sara aan.
10. Izaak wordt geboren. Hij is het kind van de belofte.
11. Abraham wordt op de proef gesteld. Hij moet Izaak gaan offeren.

12. Abraham gehoorzaamt en God hernieuwt Zijn belofte van Genesis 12, waarmee Abram uit Ur is vertrokken.

Om het vervolg van deze studie te begrijpen is het belangrijk dat je deze twaalf punten paraat hebt. Als je helder hebt wat hier nu allemaal gebeurt, dan is het onderwijs van Paulus in Romeinen 4, waar we nu mee gaan beginnen, niet zo moeilijk meer.

Naar het vlees

Het is nu tijd om naar Romeinen terug te keren. Het hoofdstuk in Romeinen dat aansluit bij Genesis 15 en 16 is Romeinen 4. Het begin van het hoofdstuk begint hier in elk geval onmiddellijk mee.

‘Wat zullen wij dan zeggen dat Abraham, onze vader, wat het vlees² betreft verkregen heeft? Immers, als Abraham uit werken gerechtvaardigd is, heeft hij iets om zich op te beroemen, maar niet bij God. Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem tot gerechtigheid gerekend.’ (Rom. 4:1-3).

Paulus schrijft dit aan degenen die de Schrift verstaan. Hij spreekt dit gedeelte tegen Joden. Hij zegt immers ‘Abraham, onze vader’. Hij stelt eerst de retorische vraag of hij naar het vlees gekregen heeft. Heeft hij de belofte ontvangen uit eigen werken? Hier snijdt Paulus onmiddellijk een belangrijk punt aan. ‘Naar het vlees’ betekent ‘uit werken’ en daarmee wordt bedoeld ‘uit eigen werken’. Paulus denkt hier aan de geboorte van Ismaël. Heeft Abraham de belofte gekregen uit Ismaël? Was hij het kind van de belofte? Heeft Abraham Gods Woord bevestigd gezien door een kind bij Hagar te verwekken? Nee. Als dat zo zou zijn, dan zou hij iets hebben om op te beroemen. Dan zou er nog iets van zijn eigen werk inzitten; maar het is helemaal de opzet van Paulus om in dit hoofdstuk te laten zien, dat roemen in eigen werken, in welke zin dan ook, bij God volkomen uitgesloten is.

---

² De SV heeft hier ‘naar het vlees’ in plaats van ‘wat betreft het vlees’. Ik zal verder de uitdrukking ‘naar het vlees’ gebruiken, omdat de HSV dit in een aantal andere belangrijke plaatsen ook doet.

In de brief aan de Galaten gebruikt Paulus de geschiedenis van de geboorte van Izak en Ismaël om dat op dezelfde manier uit te leggen als in Romeinen 4. In Galaten 4 gebruikt hij de uitdrukking ‘naar het vlees’ tweemaal.

*‘Maar hij die van de slavin was, is **naar het vlees** geboren, hij echter die van de vrije was, door de belofte.’* (Gal. 4:23).

*‘Maar zoals destijds hij die **naar het vlees** geboren was, hem vervolgde die naar de Geest geboren was, zo is het ook nu.’* (Gal. 4:29).

Wat zegt Paulus nu allemaal over deze zoon, die ‘naar het vlees’ geboren is? Het kan helemaal niets te maken hebben met ‘vleselijk’ in de zin van seksualiteit, want vleselijke gemeenschap tussen Abraham en Sara is ook nodig geweest om Izak te verwekken. Izak was echter niet ‘naar het vlees’ geboren. Die kant moeten we helemaal niet op.

Het onderwijs in Galaten heeft alles te maken met de relatie van de gelovige heidenen tot de wet. Zij meenden dat zij zich als gelovigen onder de wet van Mozes moesten stellen; Paulus betoogt dat dit waanzin is. Paulus twijfelt eraan of het geloof van de Galaten ooit wel echt is geweest. Die twijfel doortrekt zijn hele brief. Zo begint hij ook in vers 20.

*‘Ik wilde echter wel dat ik nu bij u was en op een andere toon kon spreken, want ik ben **in twijfel** over u.’* (Gal. 4:20).

Vanuit diezelfde wet³, die de Galaten zo graag wilden onderhouden geeft Paulus hen nu onderwijs. Dit onderwijs is zo verschrikkelijk belangrijk! Ik ga eerst uitvoerig, puntsgewijs, opschrijven wat er nu over Ismaël, deze zoon, die ‘naar het vlees’ geboren is geschreven staat.

---

³ Genesis hoort ook bij ‘de wet’. Onder ‘de wet’ worden dikwijls de eerste vijf boeken van Mozes verstaan.

1. Die 'uit de slavin'.

'Want er staat geschreven dat Abraham twee zonen had, een van⁴ de slavin, en een van de vrije.' (Gal. 4:22).

'Maar hij die van de slavin⁴ was, is naar het vlees geboren, hij echter die van de vrije was, door de belofte.' (Gal. 4:23).

Dus die 'naar het vlees' geboren is, is 'uit de slavin'.

2. De berg Sinai

'Deze dingen hebben een zinnebeeldige betekenis; want deze vrouwen zijn de twee verbonden: het ene, dat van de berg Sinai, dat kinderen voortbrengt voor de slavernij, dat is Hagar.' (Gal. 4:24).

De slavin stelt dus het verbond op de berg Sinai voor. Dat is het verbond dat God aanging met het volk Israël. Dit verbond vindt zijn bevestiging in de wet.

Dat is de wet, die zegt, 'doe dit en je zal leven'.

'Mijn verordeningen en Mijn bepalingen moet u in acht nemen. De mens die ze houdt, zal erdoor leven. Ik ben de HEERE.' (Lev. 18:5).

Dat is ook de wet waarvan Paulus zegt:

'Daarom zal uit werken van de wet geen vlees voor Hem gerechtvaardigd worden. Door de wet is immers kennis van zonde.' (Rom. 3:20).

---

⁴ Er staat 'uit de slavin' en 'uit de vrije'.

Let hier op het woordje 'vlees'. Paulus gebruikt dat natuurlijk niet voor niets. Het doen van de wet heeft met 'vlees' te maken.

3. 'Naar het vlees', 'uit de slavin', 'uit de wet'

Ismaël was 'naar het vlees' geboren. Hij was uit de slavin. Die slavin heeft de zinnebeeldige betekenis van het verbond dat op Sinaï met Israël werd gesloten. Ismaël is de vrucht van die wet. Hij is dus zinnebeeldig 'uit de wet'. Hij is 'uit de werken der wet'. Dat is precies wat Paulus de Galaten wil duidelijk maken. Ze leefden een leven 'naar het vlees'. Heel vroom, buitengewoon netjes, om door een ringetje te halen, maar wel 'naar het vlees'.

4. Slavernij

'Want deze Hagar is de berg Sinaï in Arabië, en komt overeen met het huidige Jeruzalem, dat met haar kinderen in slavernij is.' (Gal. 4:25).

De kinderen van Hagar beduiden dat zij 'in slavernij' zijn. Hier zit de crux! De Galaten waren bevrijd door het kostbare bloed van de Heere Jezus Christus; ontrukkt aan de tegenwoordige slechte *aioon*. En nu? Zij gingen terug in slavernij. Ze waren als het volk Israël dat bevrijd was uit de slavendienst in Egypte en dat in de woestijn toch weer begon te morren dat het onder Farao toch beter toeven was dan onder de Heere, Die hen bevrijd had.

5. Werp die slavernij weg!

'Wij nu, broeders, zijn kinderen van de belofte, net zoals Izak. Maar zoals destijds hij die naar het vlees geboren was, hem vervolgde die naar de Geest geboren was, zo is het ook nu. Wat zegt de Schrift echter? Jaag de slavin en haar zoon weg, want de zoon van de slavin zal beslist niet erven met de zoon van de vrije. Daarom, broeders, wij zijn geen kinderen van de slavin, maar van de vrije.' (Gal. 4:28-31).

Paulus houdt de Galaten voor dat zij hun erfdeel aan het vergooien waren! Ze waren kinderen van de belofte, zoals Izak, maar ze gedroegen zich als kinderen die 'naar het vlees' geboren waren, zoals Ismaël. De Schrift zei dat de dienstmaagd en haar zoon weggejaagd moesten worden. Ze hadden part nog deel aan de belofte die God aan Abraham gedaan had. Zinnebeeldig is het helder. Hagar is de wet... Sinai.

Nu is de eerste vraag in Romeinen 4 zo helder! Heeft Abraham de belofte 'naar het vlees' gekregen? Ofwel, heeft hij die gekregen uit de werken der wet? Nee! Want de slavin en haar zoon erven niet met de vrije.

'Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem tot gerechtigheid gerekend.' (Rom. 4:3).

Het kind der belofte zou uit Sara komen. Zijn nageslacht, talrijk als de sterren, zou uit haar gebouwd worden. Dat geloofde Abraham en dat werd hem tot gerechtigheid gerekend.

De grote les voor dit eerste gedeelte is dan ook:

'Bij hem echter die niet werkt, maar gelooft in Hem Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid.' (Rom. 4:5).

Jood en heiden

Voor wie is het Evangelie dat Paulus predikte eigenlijk? De Joden lieten zich erop voorstaan dat hun de woorden van God waren toevertrouwd. Zij wisten zichzelf een gids van blinden en een licht van hen die in duisternis waren, omdat zij uit de wet waren onderwezen (Rom. 2:17-20). Zij hadden gelijk. Door hun zou het heil tot de wereld

hebben moeten komen. Maar tot dan toe hadden zij gefaald.⁵ Zij kwamen niet tot hun roeping. Toen nog niet. Daarom werd Paulus geroepen en hij predikte het Evangelie rechtstreeks aan de heidenen. Daar kwam van Joodse zijde heel veel weerstand tegen. Zijn leven lang heeft Paulus zich moeten verdedigen tegen de dwaalleraren die de heidenen wilden inlijven bij Israël. Zo hadden deze Joden dat altijd geleerd; maar Paulus vertelde iets heel anders. Hij haalde Abraham dan ook weer aan om te laten zien dat het misschien wel anders was dan wat de Joden altijd (dikwijls terecht) geleerd hadden, maar dat het niet volslagen nieuw en vreemd was wat hij verkondigde. Hij verkondigde het geloof van Abraham. Om zijn tegensprekers eerst de mond te snoeren stelt hij een belangrijke vraag.

'Hoe is het hem dan toegerekend? Toen hij besneden was of als een onbesneden?' (Rom. 4:10).

Was Abraham nu besneden of niet toen hij gerechtvaardigd werd uit het geloof? Moest Abraham eerst besneden zijn, voordat hij de rechtvaardigheid kon ontvangen, of niet? Het antwoord is eenvoudig. Abraham werd pas besneden toen God met hem in een verbond ging. Dat verbond had weer alles te maken met zijn directe nakomelingen. Ook Ismaël moest bijvoorbeeld besneden worden; maar op de vraag hoe de gerechtigheid Abraham was toegerekend, antwoordt hij heel eenvoudig:

'Niet als besneden, maar als onbesneden!' (Rom. 4:10).

De rechtvaardiging uit het geloof heeft helemaal niets met de besnijdenis of met wat voor een ritueel dan ook te maken. Abraham

---

⁵ Op deze kwestie ga ik nu niet in. Ik zeg hier niet dat God Zijn volk Israël heeft verstoten. Verre daarvan. God maakt Zijn beloften ook aan dat volk waar, maar dat is iets waar het me hier nu niet om gaat. Wat ik belangrijk vind is dat je ziet dat er met de prediking van Paulus iets heel anders gebeurt dan wat men verwacht had. Paulus predikte het geloof van Abraham! Dat Evangelie heeft met Israël en de wet helemaal niets te maken, net als Abraham daarmee niets te maken had.

was onbesneden. Hij was een heiden. Hij geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend, toen God tegen hem zei dat zijn nageslacht zo talrijk zou worden als de sterren aan de hemel. Hij kreeg de besnijdenis als een zegel van de rechtvaardigheid.

*'En hij heeft het teken van de besnijdenis ontvangen als een zegel van de gerechtigheid van **het geloof dat hij had toen hij nog onbesneden was**, opdat hij een vader zou zijn van **allen die geloven, hoewel zij onbesneden zijn**, opdat ook hun de gerechtigheid toegerekend zou worden; en om een vader te zijn van hen die besneden zijn, voor hen namelijk die niet alleen besneden zijn, maar die ook wandelen in de voetsporen van het geloof van onze vader Abraham dat hij had toen hij nog onbesneden was.'* (Rom. 4:11, 12).

Hier is geen woord Spaans bij. Ik zal stap voor stap in mijn eigen woorden zeggen wat hier staat.

1. Abraham verkreeg de gerechtigheid door het geloof toen hij nog onbesneden was. Abraham was een heiden toen hij God geloofde.
2. Zodoende wordt Abraham een vader genoemd van allen die geloven, ook al zijn zij onbesneden. Ook hun zou de gerechtigheid worden toegerekend. Daar was de besnijdenis helemaal niet voor nodig!
3. Abraham kreeg de besnijdenis als een zegel van de gerechtigheid.
4. Zodoende is Abraham ook een vader van degenen die besneden zijn. Maar let op! Hij voegt er nog iets aan toe. Die besnijdenis zei in zichzelf helemaal niets. De ware kinderen van Abraham uit de Joden wandelden in zijn voetsporen, toen hij nog onbesneden was. De Joden moesten hun vader Abraham navolgen in zijn

onbesneden staat; op een andere manier had hun hele besnijdenis geen enkele waarde. Helemaal niets.

Het is alsof Paulus niet duidelijk genoeg kan zijn. Hij wijdt er nog een stuk tekst aan om duidelijk te maken dat de belofte aan Abraham en aan zijn nageslacht niet door de wet is gekomen, maar door de gerechtigheid van het geloof (Gen. 15:6).

Natuurlijk kwam zij niet door de wet. De wet was toen nog helemaal niet gegeven. De wet was ook helemaal niet bedoeld om iets te beloven. Het doel van de wet was heel wat anders.

*‘Want niet door de wet is de belofte aan Abraham of zijn nageslacht gedaan dat hij een erfgenaam van de wereld zou zijn, maar door de gerechtigheid van het geloof. Immers, **als zij die uit de wet zijn, erfgenamen zijn, is het geloof zonder inhoud geworden en is de belofte tenietgedaan.** De wet brengt immers toorn teweeg, want waar geen wet is, is ook geen overtreding. **Daarom is het uit het geloof, opdat het zou zijn naar genade, met als doel dat de belofte zeker zou zijn voor het hele nageslacht,** niet voor dat wat uit de wet alleen is, maar ook voor dat wat uit het geloof van Abraham is, die een vader is van ons allen, zoals geschreven staat: Ik heb u tot een vader van vele volken gemaakt.’ (Rom. 4:13-17).*

Het is maar goed ook dat de belofte niet uit de wet is. Dan is het een totaal verloren zaak. Dan kwam er niets van terecht. Daarom is het uit het geloof en waarom dat geloof nu zo sterk, zo vast en zeker is ga ik in het volgende gedeelte uitleggen; dat doet Paulus namelijk ook.

Het geloof van Abraham

Wat was nu eigenlijk dat geloof van Abraham? Waarom werd hem dat tot gerechtigheid gerekend? Een hele goede en logische vraag. We kunnen wel van alles geloven; maar betekent dat dan altijd maar dat we gerechtvaardigd worden door God? Er moet toch een inhoud zijn

bij wat we geloven? Anders heeft het geen enkele zin om te zeggen 'ik geloof'.

Wat geloofde Abraham?

Die vraag wordt door Paulus zelf beantwoord.

*'En hij heeft aan de belofte van God niet getwijfeld door ongeloof, maar werd gesterkt in het geloof, terwijl hij God de eer gaf. Hij was er ten volle van overtuigd dat God ook machtig was te doen wat beloofd was. **Daarom** ook is het hem tot gerechtigheid gerekend.'* (Rom. 4:20, 21).

Abraham geloofde dat God machtig was om te doen wat Hij beloofd had. Daarom is het hem tot gerechtigheid gerekend.

Wat had God dan beloofd?

Dat Abraham nageslacht zou krijgen. God was machtig om Abraham en Sara een kind te geven.

Wat is daar dan voor bijzonders aan?

Nu zijn we bij de essentie van alles aangekomen. In deze vraag ligt de kern van alles, ook voor ons.

Toen Abraham met de rijke belofte dat hij tot een groot volk gemaakt zou worden uit Ur wegtrok, was er nog helemaal niets zichtbaar van hoe God die belofte waar zou gaan maken. Het eerste wat we van Sara lezen is dat zij onvruchtbaar was.

'Sarai nu was onvruchtbaar; zij had geen kind.' (Gen. 11:30).

Sara was onvruchtbaar. Ze kon geen kinderen krijgen. Dat was niet alleen vanwege haar ouderdom. Zij had nog helemaal geen kinderen. Ze was altijd onvruchtbaar geweest. 'Verstorven' noemt Paulus dat. Dat is een kernwoordje in het leven van Abraham en Sara. 'Verstorven'. Dood, betekent dat.

*‘En niet verzwakt in het geloof, heeft hij er niet op gelet dat zijn eigen lichaam reeds **verstorven** was– hij was ongeveer honderd jaar oud– en dat ook de moederschoot van Sara **verstorven** was.’* (Rom. 4:19).

Ditzelfde komen we nog een keer in de Bijbel voor Abraham tegen. In Hebrëen 11 worden zij genoemd onder de wolk van getuigen. Vaak wordt in de geschiedenis van dit bejaarde echtpaar alleen Abraham genoemd als de gelovige. Maar ook Sara mag er wezen!

*‘Door het geloof heeft ook Sara zelf kracht ontvangen om zwanger te worden en een kind te baren, ondanks haar hoge ouderdom, omdat zij Hem getrouw heeft geacht Die het beloofd had. Daarom zijn er zelfs uit één man en dat uit iemand **wiens kracht al gestorven was**⁶, zovelen geboren als de sterren van de hemel in menigte en als het zand op het strand van de zee, dat niet te tellen is.’* (Heb. 11:11, 12).

Wat zeggen deze teksten ons allemaal?

Het echtpaar Abraham en Sara was dood. Het was onmogelijk, naar de mens gezien dat zij samen een kindje zouden kunnen voortbrengen. De belofte van God waarmee zij uit Ur vertrokken was een onmogelijke belofte. Wie kan er nu leven voortbrengen uit een dode? Daarom was hun vertrek uit Ur ook ‘door het geloof’ (Heb. 11:8).

Het is dus ook niet zo heel gek dat Abraham na jaren van wachten begon te worstelen met die belofte. Zijn reactie naar God als Hij hem zegt dat Hij ‘zijn Loon zeer groot’ is, is niet zo gek. Wie zou er niet opstandig onder worden?

Toch wordt God niet boos om Abrahams gesputter. Hij toont hem de sterrenhemel en zegt hem: ‘zo talrijk zal je nageslacht zijn’. Dán lezen we:

---

⁶ Hier staat maar één Grieks woordje, net als in Romeinen 4: ‘verstorvene’, zoals in SV.

'En hij geloofde in de HEERE, en Die rekende hem dat tot gerechtigheid.' (Gen. 15:6).

Wat geloofden Abraham en Sara?

Dat God leven ging voortbrengen uit de doden! Abraham geloofde in een God, Die doden levend maakt. Daar staat de kern van Romeinen 4.

*'Dit was hij tegenover Hem in Wie hij geloofd heeft, namelijk **God, Die de doden levend maakt**, en de dingen die niet zijn, roept alsof zij zijn.'* (Rom. 4:17).

God rechtvaardigt de goddeloze (Rom. 4:5).

God maakt de doden levend (Rom. 4:17).

God roept de dingen die niet zijn, alsof zij zijn (Rom. 4:17).

Dat is de God van Abraham. Zijn vertrouwen in Hem rekende God hem tot gerechtigheid. Het geloof van Abraham en Sara is niet zomaar wat. Zij geloofden in een God Die machtige wonderen kon verrichten; een God Die dingen kon doen die geen mens of afgod voor elkaar kon krijgen.

Zorg dat je dit vasthoudt. Dit is de rode draad door het leven van Abraham. Hij geloofde in een God Die doden levend maakt. Dat is ook de kern van het Christelijk geloof. Zonder dat vertrouwen is er geen rechtvaardiging. Zonder dat is alles leeg; hooguit een hoop religie, maar daar kan je het niet mee doen. Je moet leren vertrouwen op die God Die doden levend maakt.

Toepassing voor ons

Wat ik in de laatste alinea schreef komt voort uit de toepassing die Paulus zelf maakt aan het eind van Romeinen 4. De geschiedenis van Abraham en zijn geloof is niet alleen om hem geschreven. Wij kunnen er ook wat van leren.

*‘Nu is het niet alleen ter wille van hem geschreven dat het hem toegerekend is, maar ook ter wille van ons, aan wie het zal worden toegerekend, aan ons namelijk **die geloven in Hem Die Jezus, onze Heere, uit de doden opgewekt heeft**, Die om onze overtredingen is overgeleverd, en **opgewekt om onze rechtvaardiging.**’ (Rom. 4:23-25).*

Zie je dat? Wij geloven ook in een God Die doden levend maakt, net als Abraham. Dat geloof, dat alleen, maakt dat we gerechtvaardigd worden. God heeft Jezus, onze Heere, uit de doden opgewekt. En dat Hij is opgewekt ‘om onze rechtvaardigmaking’. Dat is geen goedkoop geloof. Het heeft het leven van de Zoon van God gekost. Het is een onpeilbaar mysterie. Het is met ons verstand niet te vatten. Het is een machtig wonder, hetgeen de gehele wereld in al die jaren van haar bestaan niet gezien heeft. God wordt Mens en neemt de zonde, het lijden, de dood, alles op zich en gaat daarmee Zelf naar het graf. Hij is opgewekt. Als we dat kunnen geloven, net als Abraham, dan zijn we rechtvaardig voor God.

‘Als u met uw mond de Heere Jezus belijdt en met uw hart gelooft dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult u zalig worden. Want met het hart gelooft men tot gerechtigheid en met de mond belijdt men tot zaligheid.’ (Rom. 10:9, 10).

Waarom Jezus Christus?

Waarom is het ons geloof in de opwekking van Jezus Christus dat ons rechtvaardigt? Waarom niet iemand anders? Waarom moest juist Hij het zijn die uit de doden werd opgewekt, om ons te kunnen rechtvaardigen?

Ook dat zijn vragen die je gewoon mag stellen, nee, eigenlijk moet stellen. We hebben het over ernstige zaken, die van levensbelang zijn.

Eén antwoord op deze vragen heb ik al gegeven. De Heere Jezus Christus is God Die Mens werd. Alleen Hij kon het leven en de onvergankelijkheid aanbrengen.

Er is nog een antwoord. Dat is ook heel belangrijk en natuurlijk verweven met het vorige.

Ongeveer vierhonderd jaar na Abraham werd de wet aan het volk Israël gegeven. Die wet werd niet gegeven om daardoor het leven te verdienen. Dat kon helemaal niet. De wet was krachteloos door het vlees. De wet zelf was niet krachteloos; de wet was krachtig genoeg om iedereen te doden. De wet was krachteloos om levend te maken. Niet vanwege de wet zelf, maar vanwege het vlees (Rom. 8:3). Israël kon de wet helemaal niet volbrengen. Daarom staat er ook dat uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd zal worden voor Hem (Rom. 3:20).

Wat deed de wet dan wel?

De wet getuigde van de gerechtigheid van God, Die geopenbaard zou worden. De gerechtigheid van God is de opwekking van Jezus Christus uit de doden. Daar getuigde de wet van.

We kunnen het leven niet verdienen door de werken der wet. We kunnen ook niet leven in de werken der wet. Het is onmogelijk.

De Heere Jezus Christus heeft de wet volkomen vervuld. Tot op de letter. Daarom kwam Hij als een Dienaar van de besnijdenis (Rom. 15:8). Hij is gehoorzaam geworden en die gehoorzaamheid ging zelfs tot aan de dood van het kruis (Fil. 2:8). Dus Jezus Christus is volkomen gehoorzaam geworden. Bij die gehoorzaamheid hoorde de dood; de meest smadelijke en pijnlijke dood die we ons kunnen denken. De Heere Jezus Christus heeft gedaan wat de wet gebod.

‘Mijn verordeningen en Mijn bepalingen moet u in acht nemen. De mens die ze houdt, zal erdoor leven. Ik ben de HEERE.’ (Lev. 18:5).

Dit is de wet. Toen de Heere door een wetgeleerde, die Hem kwam verzoeken, gevraagd werd wat hij moest doen om het eeuwige leven te beërven, vroeg de Heere hem wat er in de wet geschreven stond (Luk. 10:25, 26); deze man was immers niet voor niets een wetgeleerde.

Keurig lepelde hij op wat de wet als in een samenvatting leerde. God liefhebben met alles wat in je is en je naaste als jezelf. Duidelijk zat. Zo dacht de Heere er over.

'Doe dat en u zult leven.' (Luk. 10:28).

Natuurlijk wist de Heere wel dat dit een onmogelijke opgave was. Dit was maar voor Eén mogelijk en dat was Hijzelf. Hij hééft het gedaan; tot aan de dood van het kruis...

Zie je hier een tegenspraak? *'Doe dat en u zult leven.'* Christus dééd het, in volkomen gehoorzaamheid, tot aan de dood van het kruis; want dat eiste de wet ook (Deut. 21:22, 23; Gal. 3:13). Doe dat en u zult leven. Christus deed het en Hij stierf. Hoe kan dat dan?

Nu komt de gerechtigheid van God: Jezus Christus heeft het leven verdiend. Daarvan getuigt de wet. Hij heeft gedaan wat er gevraagd werd, volkomen. Daarom en daarom alleen is Hij opgewekt uit de doden. Dat is de gerechtigheid van God die is geopenbaard.

Daarom en daarom alleen worden we gerechtvaardigd als we ons vertrouwen daarin stellen, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt. Dat is rechtvaardigmaking. Dat is leven.

Als we Hem zo kennen, dan zijn we kinderen van de belofte. Dan gaan we daarna niet, zoals Abraham, een kind 'naar het vlees' verwekken. We gaan niet, zoals de Galaten, toch weer proberen die werken der wet te gaan onderhouden. Daar zijn ze niet voor en dat lukt ons toch niet, ook niet als we gerechtvaardigd zijn. Wat dan? We gaan leven in de kracht van de opstanding van Jezus Christus; en dat is iets heel anders.

Dus waarom moest het Jezus Christus zijn Die ons kan rechtvaardigen, door Zijn opwekking uit de doden?

Hij is God Die Mens werd en als zodanig kon Hij aan de gerechtigheid van de wet voldoen, waardoor Hij het leven en de onvergankelijkheid aan het licht heeft gebracht. Het is alles Zijn werk, Gods werk. Daarom ook is ons geloof zo'n onbegrijpelijk wonder. Het is ons vertrouwen in

een God, Die doden levend maakt. Het is ons vaste vertrouwen dat God Jezus Christus uit de doden heeft opgewekt.

Abraham op de proef gesteld

Nu rest ons nog de vraag waarom God Abraham zo beproefde. We hebben gezien dat hij zijn geliefde zoon, dit kind van de belofte, moest gaan offeren. Welk doel diende dit.

De reden was echt niet om te zien of Abraham wel heel veel van hem hield. Het was echt niet Zijn bedoeling om te kijken of Abraham wel alles voor Hem over had. Nee, er is een veel dieperliggende reden; maar wel een reden, die helemaal past in alles wat we tot nu toe overdachten.

Laten we nog even bij het begin beginnen. Abraham wordt uit Ur geroepen en hij krijgt daar een belofte in mee. Hij zou tot een groot volk worden. Abraham worstelt daarmee, maar God hernieuwt die belofte in dat belangrijke vers Genesis 15:6.

'En hij geloofde in de HEERE, en Die rekende hem dat tot gerechtigheid.' (Gen. 15:6).

Wat was dit geloof, waardoor het hem werd gerekend tot gerechtigheid? Hij geloofde in

'God, Die de doden levend maakt'. (Rom. 4:17).

Hij verwachtte dat hij het kind van de belofte zou ontvangen. Een kind van hem en Sara. Dat was de belofte.

Enige tijd heeft Abraham in dat geloof gewandeld. Zijn frustratie was weg. Hij begreep nu wat het betekende dat God 'zijn Loon zeer groot' was. Toch bleef het niet zo. In plaats van vast te houden aan de belofte en te gehoorzamen aan het Woord van God, luisterde hij naar de stem van zijn vrouw en verwekte hij een kind bij haar slavin Hagar. Lange

tijd heeft hij gemeend dat Ismaël de vervulling van de belofte was; maar dit was een wandel 'naar het vlees'. Dit had helemaal niets meer te maken met de gerechtigheid die hem werd toegerekend. Abraham werd zijn geloof gerekend tot gerechtigheid; daar werd niets aan veranderd. Dat is een eenmalige daad van God, waar Hij zelf niet meer aan tornt. Abraham was gerechtvaardigd uit het geloof, maar dat geloof bleek op den duur helemaal nergens meer uit. Hij had een kind gekregen bij een slavin en hij dacht dat dit het beloofde nageslacht was. Zelfs toen God hem opnieuw kwam vertellen dat Hij Abraham een zoon van Sara zou geven, kon hij dat maar moeilijk geloven en bad hij of Ismaël toch niet het beloofde zaad mocht zijn.

*'Verder zei God tegen Abraham: U moet uw vrouw Sarai niet meer Sarai noemen, maar haar naam zal Sara zijn. Want Ik zal haar zegenen, en u ook uit háár een zoon geven; ja, Ik zal haar zo zegenen dat zij tot volken zal worden; er zullen koningen van volken uit haar voortkomen. Toen wierp Abraham zich met zijn gezicht ter aarde en lachte. Hij zei in zijn hart: **Zal bij een honderdjarige een kind geboren worden en zal Sara, die negentig jaar is, baren? En Abraham zei tegen God: **Och, zou Ismaël voor Uw aangezicht mogen leven!****' (Gen. 17:14-18).*

Is dat nou Abraham? Is dat nou de man, die gelooft in een God, Die de doden levend maakt? Zeg nu zelf: waar blijkt dat nu uit?

God geeft hem uiteindelijk Izak, het kind der belofte. Abraham kon nu zien dat God Zijn Woord waar maakt, hoe wonderlijk het ook is. Toch zegt ons dit helemaal niets over het geloof van Abraham. God is getrouw, ondanks onze ontrouw. Abraham was gerechtvaardigd uit zijn geloof in God, Die de doden levend maakt. Toch bleek dat uiteindelijk helemaal nergens meer uit. Dit is de reden van de beproeving die Abraham moest doorstaan! Geloofde Abraham nog steeds wel in die God Die de doden levend maakt? Geloofde hij werkelijk wel dat God nog steeds diezelfde God was? Abraham moest zijn geloof laten zien.

Hoe weet ik dit? Zullen we nog een keer in Hebreeën 11 kijken?

*‘Door het geloof heeft Abraham, toen hij door God op de proef gesteld werd, Izaak geofferd. En hij, die de beloften ontvangen had, heeft zijn eniggeborene geofferd. Tegen hem was gezegd: Dat van Izaak zal uw nageslacht genoemd worden. **Hij overlegde bij zichzelf dat God bij machte was hem zelfs uit de doden op te wekken.**’ (Heb. 11:17, 18).*

Hier komt het geloof van Abraham weer openbaar. Hij geloofde dat God machtig was Izaak uit de doden op te wekken; en hij had gelijk.

‘En hij kreeg hem als het ware daaruit ook terug.’ (Heb. 11:19).

Dat was Abrahams beproeving. Hij doorstond de proef en hoe heerlijk komt ditzelfde geloof ook hier weer uit bij Abraham.

Geloof moet openbaar komen. Dat was het doel van Gods beproeving van Abraham.

Dikwijls worden Jakobus en Paulus tegen elkaar uitgespeeld wat betreft de rechtvaardiging uit het geloof en de rechtvaardiging uit de werken. Maar dat is nergens voor nodig. Paulus verwijst naar Genesis 15 als hij het heeft over de rechtvaardiging uit het geloof en Jakobus naar Genesis 22 als hij het heeft over de rechtvaardiging uit de werken. Die twee teksten spreken elkaar niet tegen, ze vullen elkaar aan.

‘Hij was er ten volle van overtuigd dat God ook machtig was te doen wat beloofd was. Daarom ook is het hem tot gerechtigheid gerekend.’ (Rom. 4:21, 22).

Dat is Genesis 15. Daar werd Abraham gerechtvaardigd uit het geloof. Daar werd hem de gerechtigheid toegerekend. Uit het vervolg van zijn leven en uit zijn werken bleek nu niet bepaald dat hij werkelijk

vertrouwde dat God machtig was te doen wat beloofd was. Dat kwam pas openbaar in Genesis 22 en daar heeft Jakobus het over.

'Zo is ook het geloof als het geen werken heeft, in zichzelf dood. (Maar nu zal iemand zeggen: U hebt geloof en ik heb werken. Laat mij dan uw geloof zien uit uw werken en ik zal u uit mijn werken mijn geloof laten zien. U gelooft dat God één is en daar doet u goed aan. Maar ook de demonen geloven dit, en zij sidderen. Maar wilt u weten, o nietig mens, dat het geloof zonder de werken dood is? Is Abraham, onze vader, niet uit de werken gerechtvaardigd, toen hij Izaak, zijn zoon, op het altaar offerde? Ziet u wel dat het geloof samenwerkte met zijn werken en dat door de werken het geloof volmaakt is geworden? En de Schrift is vervuld die zegt: En Abraham geloofde God, en het is hem tot gerechtigheid gerekend, en hij werd een vriend van God genoemd. U ziet dus nu dat een mens uit werken gerechtvaardigd wordt en niet alleen uit geloof.' (Jak. 2:17-24).

We kunnen nog zo gerechtvaardigd zijn uit het geloof, of denken dat we dat zijn; als de vrucht er niet is, dan hebben onze woorden geen enkele waarde, ook al zijn ze misschien wel waar. Abraham was echt gerechtvaardigd door het geloof. Dat werd een feit in zijn leven in Genesis 15:6. Maar die Schriftplaats is pas vervuld geworden in Genesis 22 toen hij door het geloof zijn zoon offerde. Zijn geloof is volmaakt geworden door de werken.

Wat is dan die vrucht van het geloof, van ons geloof, dat gelooft in een God die Christus uit de doden heeft opgewekt?

De Bijbel noemt er vele. Het zijn in elk geval geen geboden en verboden. Ik zal eindigen met de brief aan de Galaten; die is duidelijk zat.

'De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. Daartegen richt de wet zich niet. Maar wie van

Christus zijn, hebben het vlees met zijn hartstochten en begeerten gekruisigd. Als wij door de Geest leven, laten wij dan ook door de Geest wandelen. Laten wij geen mensen met eigendunk worden, elkaar niet uitdagen en benijden.’ (Gal. 5:22-26).

De wet doet hele andere dingen. Dat bleek wel in de gemeenten van Galatië. Daar begon men elkaar te bijten en te verslinden. Er is niets nieuws onder de zon.

Wandelen door de Geest is wandelen in de kracht van de opstanding van Christus. Die wandel alleen brengt de juiste vrucht voort. Daartegenover staat de wandel door het vlees. Dat is een wandel in de werken der wet. Die werkt de werken van het vlees. Dat kan heel vroom zijn, of minder vroom (Gal. 5:19-21); het is allemaal zonder vrucht. Daarom worden ze ook ‘werken van het vlees’ (Gal. 5:19) genoemd en niet ‘vruchten van het vlees’.

Laten we Abraham volgen in zijn geloof in Genesis 22 en onze lichamen wijden aan God als een levend offer.

‘Ik roep u er dan toe op, broeders, door de ontfermingen van God, om uw lichamen aan God te wijden als een levend offer, heilig en voor God welbehaaglijk: dat is uw redelijke godsdienst. En word niet aan deze wereld gelijkvormig, maar word innerlijk veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.’ (Rom. 12:1, 2).

Meer lezen?

Zie deel 4: Naar de Geest en naar het vlees

